

Posudek oponenta na habilitační spis PhDr. Kamily Vránkové, Ph.D.,
Metamorphoses of the Sublime: From Ballads and Gothic Novels to Contemporary
Anglo-American Children's Literature

Habilitační práce *Metamorphoses of the Sublime: From Ballads and Gothic Novels to Contemporary Anglo-American Children's Literature* (Metamorfózy vznešena: od balad a gotických románů k současné angloamerické literatuře pro děti, JU České Budějovice, 2019, 167 stran) na základě sledování kategorie vznešena v literatuře a teoretického myšlení o tomto tématu rýsuje výše uvedenou vývojovou linii v anglické a americké literatuře od počátků do současnosti, od mýtů po současný žánr fantasy a další žánry, včetně těch pro dětské čtenáře. Zároveň podává přehled teoretického myšlení o vznešenu, a to nejen v anglofonních literaturách. Zvláště pozitivně lze hodnotit přihlídnutí k české anglistice a amerikanistice a zahrnutí literatury pro děti a mládež, a to včetně dnešní nejnovější četby. Jak autorka uvádí (s. 2-3), práce vychází z autorčiných předchozích, rozšířených a doplněných sond do problematiky, tj. časopisecky publikovaných studií z minulých desetiletí.

V úvodu spisu (s. 6-9) autorka nastínila cíl a strukturu studie. Práce se logicky a chronologicky rozvíjí v jednotlivých kapitolách, z nichž první (s. 10-46) podává základní teoretická východiska a etymologii pojmu vznešena (*the sublime*), který v širokém záběru detailně diskutuje v historické a teoretické perspektivě sahající od Longina v antice k anglickým estetikům a kritikům osmnáctého století a jejich individuálním koncepcím (Dennis, Addison, Shaftsbury, Burke aj.) a ke klasické německé filozofii (Kant, Schelling), k americkým myslitelům (Edwards, Emerson, Thoreau) po současné filozofy (Bataille, Lyotard, Derrida, Žižek aj.) s citacemi z jejich děl. Porovnává jednotlivá pojetí, soustřeďuje se především na Burkeho, zvláště ve vztahu k anglickému a americkému gotickému románu osmnáctého století (Walpole, Beckford, Reeveová, Radcliffová, Shelleyová, Brown aj.), kde charakterizuje pojetí jednotlivých autorek a autorů těchto próz a vyústění žánru do romanismu.

Druhá kapitola (s. 47-53) se na širokém srovnávacím základě věnuje komparativní analýze motivu revenanta ve středověkých a romantických baladách včetně díla K. J. Erbena. V následujících kapitolách jsou podány analýzy relevantních próz. Třetí kapitola (s. 54-61) detailně analyzuje problematiku *Frankensteina* Mary Shelleyové, čtvrtá (s. 62-72) *Vichrné návrší* Emily Brontëové a v páté kapitole (s. 73-93) výklad o Hawthorneově tvorbě diskutuje rovněž jeho prózy pro děti. Šestá kapitola (s. 94-107) je věnována intertextuálnímu vztahu próz Charlotty Brontëové a Jean Rhysové. Kapitoly sedmá až desátá (s. 108-149) pojednávají o velkém počtu starších (od 18. století) až současných próz pro děti, např. moderní fantasy žánr aj. Tyto kapitoly podle mého názoru představují vlastní jádro spisu a hlavní kandidátsčin přínos. Spis zakončují stručný Závěr (*Conclusion*, s. 150-151) a české Resumé (s. 151-154) a bohatá Bibliografie (s. 155-167).

Vytýčený náročný úkol vyžadující široké znalosti početné primární a sekundární literatury kandidátka úspěšně zvládla. Na základě vhodně zvolené primární literatury a sledování hlavního tématu a v širokém kontextu se jí podařilo úspěšně spojit sérii próz vytvořených v průběhu několika století do věrohodné vývojové linie. Celou práci prochází jak vývojový, tak i komparativní zřetel ke studovaným dílům. Průběžné využití bohaté sekundární literatury prokazuje kandidátsčino podrobné seznámení a dobré využití jak s relevantními literárněvědnými a literárněhistorickými, tak i s estetickými a filozofickými studiiemi k tématu. Autorka podala velmi ucelený pohled na problematiku, v němž zúročila i poznatky ze svých dříve publikovaných dílčích studií (viz jejich přehled na začátku spisu v *Acknowledgements*, s. 2-3).

Kandidátka představila vlastní ucelenou koncepci – v úvodu jasně zformulovala svou hlavní tezi a dílčí pozorování zúročila do svých závěrů. Při vši rozmanitosti studovaného materiálu je práce založena na velmi širokém a pevném znalostním základě, zaměřila se na jedno ústřední téma a zpracovala vhodně vymezenou řadu textů. Autorčiny závěry jsou podloženy argumenty a přesvědčivé. Svým rozbořením próz a citované sekundární literatury dr. Vránková prokázala své schopnosti v několika podstatných rovinách literárněvědné práce – podala citlivý všestranný rozbor a kritické zhodnocení řady různorodých literárních děl, neopomenula komparatistický zřetel k dalším dílům a postihla jejich vztahy k dobovému literárnímu a společenskému kontextu. S jejími rozborů a

charakteristikami jednotlivých textů a obecnějšími závěry lze souhlasit. Studie jako celek je jak dobrým shrnutím a úvodem do problematiky, tak vlastním přínosným rozbořem.

Spis je přehledně rozvržen, autorčin výklad je uspořádaný a plynulý, problematika je uceleně diskutována a souhrnně pojednána v závěru. Z čistě formálního hlediska má práce odpovídající rozsah (167 stran), příslušný odborný aparát a standardní formální uspořádání. Je psána anglicky a její jazyk a styl jsou na odpovídající úrovni. Závěrem lze konstatovat, že předložená práce po obsahové a formální stránce zcela splňuje požadavky kladené na docentskou práci v oboru.

V Hradci Králové 5.prosince 2021

Prof. PhDr. Bohuslav Mánek, CSc.